

Відгук
про дисертаційне дослідження Го Сяофена
**«Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до
вокально-фахової та диригентсько-хорової діяльності за
поліфункціональним підходом»**

подане на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю
01 – Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Актуальність теми дисертаційного дослідження

В дисертаційному дослідженні Го Сяофена піднімається актуальна науково-педагогічна проблема підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-фахової та диригентсько-хорової діяльності за поліфункціональним підходом. Відомо, що сучасні трансформаційні процеси музично-педагогічної освіти в Україні в напрямках її адаптації до змісту глобалізованої освіти актуалізують науковий пошук технологічно-інноваційних моделей підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. Представлене для розгляду дисертаційне дослідження відповідає означеному напрямку мистецької освіти та є актуальним в аспекті оволодіння майбутніми фахівцями вокальною та диригентсько-хоровою майстерністю.

Дисертаційне дослідження Го Сяофена входить до тематичного плану науково-дослідної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» і є частиною наукової теми кафедри музичного мистецтва і хореографії факультету музичної та хореографічної освіти «Теорія і методика підготовки майбутніх фахівців мистецького та мистецько-педагогічного профілю в контексті соціокультурної парадигми (реєстраційний номер 0120U002017).

Сформульована мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні, розробці та експериментальній перевірці методики підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-фахової та диригентсько-хорової діяльності на засадах поліфункціонального підходу, що спонукало автора розв'язати низку завдань, які відображають загальну логіку роботи й визначені вичерпно відповідно до мети.

Теоретичну базу дослідження визначають фундаментальні наукові праці з мистецької освіти, психології художньої діяльності, психофізіології формування вокальних навичок й гігієни голосового апарату; розвідки з проблем підготовки фахівців до вокально-педагогічної діяльності, формування співочих умінь в умовах хорового і вокально-ансамблевого виконавства, організації освітнього процесу на засадах інтеграції та упровадження міждисциплінарних зв'язків, сучасних інноваційних мистецьких технологій. Підкреслимо адаптацію автором результатів значного масиву іноземних джерел з проблем вокальної та диригентсько-хорової підготовки фахівців.

У дисертації до наукового обігу вводиться визначення сутності та структури поліфункціональної підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-фахової та диригентсько-хорової

діяльності у їх цілісності та взаємозв'язку, ґрунтовно окреслено перспективи використання системності явища в широкому освітньому просторі.

Ступінь обґрунтованості наукових положень та висновків

Нас упевнює обґрунтованість наукових положень, висновків і результатів дисертаційного дослідження Го Сяофена, що підтверджується ґрунтовністю методологічної основи дослідження, яка є комплексом філософських положень про сутність і функції музичного мистецтва як специфічної форми життєдіяльності та творчої самореалізації особистості; концептуальних положень в галузі філософії, психофізіології, психології і педагогіки; досліджень в галузі методології музичної освіти, праць в галузі функціональних систем та їх упровадження у процесі вдосконалення освітньої системи; концепцій забезпечення міждисциплінарних зв'язків як засад формування гнучких та інтегративних знань і вмінь, організації освітнього процесу на засадах упровадження в мистецьку освіту інноваційних технологій.

Поєднання в дослідженні Го Сяофена теоретичних (аналіз та узагальнення концепцій і теоретичних положень з методики диригентсько-хорової та вокальної освіти, обґрунтування педагогічних умов підготовки студентів до вокально-фахової та диригентсько-хорової діяльності за поліфункціональним підходом та ін.), емпіричних (педагогічне спостереження, оцінювання незалежних експертів, аналіз якості виконання творчих завдань та ін.), педагогічного експерименту, статистичних методів уможливило успішно розв'язання завдань дисертації.

Методологічний корпус дослідження Го Сяофена, теоретична основа, наукова новизна, практичне значення результатів дослідження дозволяють констатувати ясність загальної логіки тексту, вичерпність запропонованої структури дослідження, концептуальну виваженість розділів роботи.

У *вступі* обґрунтовано актуальність теми, визначено мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження; висвітлено методологічну та теоретичну основи і методи; розкрито наукову новизну, практичне значення; представлено апробацію результатів, публікацій, особистий внесок здобувача; окреслено структуру та обсяг дисертації. Здобувачем визначено п'ять завдань, спрямованих на досягнення мети дослідження.

Розробляючи у *першому розділі* теоретичні основи підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-фахової та диригентсько-хорової діяльності, автор вибудовує актуальний понятійний корпус проблеми підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до фахової діяльності, а також занурюється до з'ясування специфіки діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва у контексті структурних компонентів підготовленості до вокально-фахової та диригентсько-хорової діяльності.

Аналізуючи законодавчу базу з фахової підготовки вчителів-музикантів, автор виводить державну стратегічну мету – формування освіченої людини з всебічним розвитком особистості та високим рівнем загальних та професійних компетентностей для забезпечення успішної

діяльності за спеціальністю (с. 32). Для її досягнення є необхідними виміри глобальної освіти із загальнолюдськими цінностями та культурами різних країн, міжкультурним комунікативним усвідомленням власної національної ідентичності, художньо-творчим самовиразом, креативним потенціалом особистості. У такому контексті підготовка вчителя-музиканта набуває рис багатовекторного структурно укрупненого поліфункціонального феномена. Наявність циклізації у структурі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до фахової діяльності (фундаментальна, психолого-педагогічна, методична, інформаційно-комунікаційна, практична та соціально-гуманітарна підготовки) сьогодні потребує нових поглядів та підходів, відповідних до актуального розуміння основних принципів розвитку педагогічної освіти та її змісту сьогодні.

Зокрема, внутрішньо-блокова структура фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва (музично-теоретична, музично-історична, диригентсько-хорова, інструментальна, методична, практична) у контексті поліфункціональності діяльності фахівців виявляє відкритість до нерозривного зв'язку музично-теоретичної, вокально-хорової та інструментально-виконавської підготовки; багатфункціональності музикологічної освіти, комплексності культурологічного потенціалу музично-історичних дисциплін; формування виконавської компетентності разом з інструментальними, вокальними та диригентсько-хоровими складниками підготовки тощо.

Важливого значення автор надає різновидам музично-педагогічної діяльності, в яких системотвірну роль відіграє вокальна підготовка, доводячи теоретичний дискурс до систематизації її функцій (вокально-просвітницька, вокально-формувальна, розвивально-освітня, позакласна організаційно-виховна), які забезпечуються музично-теоретичним, музично-історичним, вокальним, диригентсько-хоровим, інструментальним, методичним й управлінським блоками освітніх компонент (с. 39). Викликає інтерес, у контексті порушеної проблеми, практичний досвід Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» впровадження до навчального планування серії інтегрованих дисциплін («Аранжування та імпровізація»; «Концертмейстерський практикум з основами перекладу інструментальних/вокальних/хорових творів»; «Інформаційно-комунікаційні технології в музично-творчій діяльності»), що підтверджує актуальний поступ поліфункціонального підходу до змісту підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва. Імідж вчителя-поліфункціонала є затребуваним сьогодні і у площині «позакласної роботи із загальної музичної освіти з метою сприяння формуванню у школярів більш широкого художнього світогляду на основі сприйняття й усвідомлення загальнолюдських і національних цінностей, сфокусованих у творах мистецтва, гармонізації логічного та художньо-образного мислення, спонукання до самостійної художньо-пізнавальної діяльності, розвитку інтелектуальних й творчих здібностей, здатності до творчої самореалізації» (с. 40). Саме такий загальногуманітарний виплеск професіограми

майбутнього фахівця корелює із загальним колом умінь і навичок вчителя-музиканта, його здатності виступати на уроці музичного мистецтва у функціях лектора-просвітника, вокаліста, диригента, інструменталіста-виконавця, концертмейстера, методиста.

Узагальнюючими та науково-цінними у теоретичній площині осмислення проблеми підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до фахової діяльності в науковому дискурсі вважаємо графічно подані структуру підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва та головні змістові напрями у підготовці майбутнього вчителя музичного мистецтва до фахової діяльності, що систематизує авторський загальний виклад означеної проблеми та конкретизує вектори спрямованості фахової підготовки майбутніх учителів до стану їх підготовленості.

Результативними теоретико-методологічними напрацюваннями підрозділу є сформульовані автором поняття *підготовки до фахової діяльності* з акцентом на методиці паралельного формування у здобувачів вищої освіти навичок сольного й хорового співу; *змісту підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до фахової діяльності* – як системи засобів, форм і методів, спрямованої на формування готовності до поліфункціональної діяльності вчителя-музиканта; *підготовленості здобувачів до вокально-фахової та диригентсько-хорової діяльності* – як особливої, цілісно-професійної властивості особистості. Означені теоретичні результати є свідченням розв'язання першого завдання дисертації у більш широкому теоретико-методологічному ракурсі, аніж завдання сформульовано у вступі.

Розглядаючи специфіку діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва, дослідник позиціонує думки про необхідність умінь проводити шкільні уроки комплексного типу на основі широкого кола професійних дій музично-освітнього, розвивального й виховного спрямування; виявляти підготовленість у різних формах й видах музично-викладацької діяльності (співак та інструменталіст, концертмейстер-ілюстратор, диригент-керівник колективного співу, лектор-музикознавець і педагог-просвітник; знавець у галузі музичної психології, педагогіки й теорії музики; організації позакласних форм – керівних музичних гуртків сольного та хорового співу, вихователь). Автор декларує думку про популярність сольного, гуртового та хорового співу в Україні та Китаї в історичному аспекті, що доводить актуальність обґрунтування методики формування вокальних навичок у процесі сольного й хорового співу та підготовки фахівців. Ним здійснюються наголоси на ґрунтовності сучасного методологічного підґрунтя й науково-методичного забезпечення вокально-освітнього процесу, що сприяло посиленню уваги науковців до питань ускладнення системної організації вокальної підготовки, оволодіння студентами різними стилями й манерами співу, академічною постановкою голосу як підґрунтям для опанування інших манер співу тощо.

Потужним є науковий потенціал проблеми диригентсько-хорової діяльності, зокрема, в аспектах виконавсько-хорового мистецтва видатних

хормейстерів, формування професійно-особистісних якостей хорового диригента, музично-слухової активності в навчальному хоровому колективі, специфіки роботи з дитячим хором та ін., що так само призводить до висновку про важливість цієї складової фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, актуальність міжпредметних зв'язків та інтегративних моделей, опори на знання з усіх циклів навчання. Наголошується на потребі координації методики формування однотипних вокально-фонаційних навичок, відповідної міждисциплінарної суголосності щодо змісту навчання, вимог і критеріїв оцінювання його якості, узгодженню процесу й методів формування сольних вокальних і виконавсько-хорових навичок, розв'язання проблеми паралельного формування співацьких навичок різної якості тощо.

Розробляючи структуру феномену, що досліджується, автор обґрунтовує компоненти підготовленості майбутніх фахівців до вокально-фахової та диригентсько-хорової діяльності (мотиваційно-ціннісний, когнітивно-кумулятивний, виконавсько-стильовий і фахово-творчий компоненти) та конкретизує їх зміст. Вище викладене є свідченням успішного розв'язання другого завдання дисертації.

Визначення й обґрунтування методичних засад підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-фахової та диригентсько-хорової діяльності на засадах поліфункціональності здійснюється у *другому* розділі.

Представлені у підрозділі 2.1 засади *поліфункціонального підходу* охоплюють наступні положення: різнобічності знань, творчих і виконавських умінь здобувачів; комплексності музично-теоретичного, художньо-виконавського, фахово-методичного, творчо-виконавського напрямів підготовки; узгодження мети, кореляції змісту й методів вокальної та хорової підготовки здобувачів, визначення суттєвих споріднених і відмінних особливостей між сольними й колективно-виконавськими вокальними навичками та налагодження міждисциплінарної координації у формуванні у здобувачів уміння їх гнучко та творчо застосувати відповідно потребам мінливої педагогічної дійсності. Визначення спорідненості представлене через уміння вокаліста здійснювати слуховий аналіз, самоконтроль та виконавська самоорганізація, принципово необхідна в ансамблевому виконанні узгодженість інтонування, динамічного розвитку, метроритмічної організації; синергія у вимовлянні тексту (с.75), що спостерігається у практиці сольного та ансамблевого співу, в опануванні стилів ренесансу, раннього бароко, імпресіонізму. Відмінні особливості між технікою хорового й сольного співу подані як виявлення природи голосових даних студента, діапазону, властивого йому тембру, динамічних потенцій на заняттях з вокалу і вміння маскувати власний тембр, досягати динамічної гомогенності в хорових партіях та хоровому звучанні в цілому, заборона вібрації, високі вимоги до чистоти інтонування у співі а capella, відмінна від вокальної техніка співу «на опорі», поширені в хоровому класі. Деталізовано специфіку навичок сольного та хорового співу, диригентсько-хорового мистецтва, артистизму співака соліста та хорового диригента, між якими «існують схожі

завдання, вирішення яких буде протікати більш успішно, якщо цей факт буде усвідомлюватися й цілеспрямовано культивуватися в загальноосвітньому процесі» (с. 78). У пошуку шляхів координації вокальної та диригентсько-хорової діяльності доведено ефективність принципу *стильової координації змісту підготовки, яка здійснюється в комплексі фахових дисциплін вокально-фахового та диригентсько-хорового циклів*.

Для презентації цілісності процесу фахової підготовки застосовано *інтегративний підхід*, що забезпечує процеси міждисциплінарної екстраполяції ідей і можливості міжпредметної імплементації методів навчання. Його ресурс висвітлюється, зокрема, на прикладах єдиного ментального конструктору як результату виконавської, аналітично-творчої, практично-педагогічної діяльності; отримання виконавського досвіду поза виконавськими дисциплінами; синтезу поетичного та музичного висловлення у вокальному виконавстві тощо, коли «на певному етапі художні завдання інтегруються в єдиний конгломерат, елементи якого тісно взаємопов'язані та зумовлюють зміст один одного» (с. 82). Даний підхід конкретизований у принципі принципу *імплементації інтегрованих знань і досвіду, набутих на різних дисциплінах, у самостійно-пізнавальні та творчі форми фахової діяльності*.

Упровадження в дисертації *рефлексивного* підходу у процесі підготовки фахівців відбувається з метою формування в них здатності до самооцінювання та професійного самопроєктування. Означений підхід вимагає застосування принципу *рефлексивно-усвідомленого ставлення студентів до процесу оволодіння спільними й відмінними сольними та вокально-хоровими виконавськими навичками в процесі їх підготовки до вокально-фахової та диригентсько-хорової діяльності*. *Технологічний* підхід, застосований у дисертації, дозволив забезпечити ефективність перебігу складних процесів завдяки застосуванню вискоєфективних засобів. Вибір означеного підходу пояснюється його ефективністю для впровадження в освітньому процесі досягнень з різних наукових галузей на рівні розробки методичних основ і практичної діяльності. З метою забезпечення інноваційності процесу формування музично-виконавських умінь обрано відповідний даному підходу принцип *алгоритмовано-варіативного формування виконавсько-інтонаційних навичок сольного й хорового співу*.

Вмотивованим є впровадження *інноваційного* підходу з метою забезпечення прогресивного поступу процесу підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва. Означений підхід спонукав до застосування принципу *взаємодоповнення традиційних та інноваційних методів і технологій скоординованої підготовки до вокальної та диригентсько-хорової діяльності*, що забезпечує технологізацію цілісного освітнього процесу.

Підґрунтя методики підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-фахової та диригентсько-хорової діяльності за поліфункціональним підходом утворюють розроблені в дисертації *педагогічні умови*: стимулювання відповідального ставлення до оволодіння здатністю діяти в межах багатофункціональної вокально-фахової діяльності

(спрямованість на формування підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до відтворення різновидів вокально-фахової діяльності); налагодження міждисциплінарної координації, спрямованої на гармонізацію сольної та вокально-хорової підготовки майбутніх фахівців (синергійна взаємодія елементів цих видів підготовки, проявлена в узгодженні процесу теоретичного осягнення певних явищ музичного мистецтва та оволодіння методами його аналізу, розуміння й інтерпретації); спонукання студентів до постійного самовдосконалення та творчої реалізації результатів поліфункціональної підготовки в різних видах фахової діяльності (ініціювання проведення майбутніми вчителями музичного мистецтва самостійної роботи задля вирішення різноманітних освітніх завдань). На нашу думку, визначені педагогічні умови розширюють межі сучасних наукових уявлень про теоретичні засади міждисциплінарної координації у підготовці майбутніх вчителів музичного мистецтва.

Реалізація цих педагогічних умов відбувається на основі залучення комплексу інноваційних методів (спостереження, самоспостереження, самомоніторинг, дискусії, диспути, «круглі столи», перегляд і аналіз майстер-класів, їх інтерпретація й оцінювання, обговорення результатів здійсненого аналізу, порівняльний аналіз вокальних шкіл, методик підготовки солістів і співаків-хористів, вокально-виконавських манер і стилів, аналіз та систематизація фахових умінь, розроблення структурно-логічних схем міждисциплінарної координації, алгоритмізація формувального процесу, аналіз та інтерпретація музичного репертуару, вокально-формувальна робота в малих групах (Tim-Bildung), складання самодіагностувальних критичних звітів, розроблення інтонаційних і фонаційних вправ на розспівування, класифікація вокального та вокально-хорового музичного матеріалу, розроблення тематичних презентацій та їх перевірка у практичній діяльності, застосування ІКТ, тощо). Це становило зміст третього завдання, розв'язання якого є однією із концептуальних переваг дисертації.

У *третьому розділі* «Експериментальна перевірка методики підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-фахової та диригентсько-хорової діяльності за поліфункціональним підходом» розв'язувались четверте та п'яте завдання, розроблявся діагностичний інструментарій виявлення рівнів підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-фахової та диригентсько-хорової діяльності, перевірялась ефективність методики.

У підрозділі 3.1 розроблено критеріальну базу дослідження, представлено хід та результати попереднього та констатувального етапу експерименту. Серед діагностичних методик та творчих завдань назвемо: опитувальник на виявлення міри усвідомлення респондентами специфіки сольного та вокально-хорового мистецтва, тест на виявлення міри зацікавленості в оволодінні специфікою фахово-вокальної та вокально-хорової діяльності та діагностична карта №1 для самооцінювання міри сформованості фахово-особистісних властивостей майбутніх учителів музичного мистецтва (оцінювання мотиваційно-особистісного критерію),

складання респондентами понятійного словника, аудіально-аналітичні завдання (компетентнісно-гностичного), творчо-діагностичні завдання на виявлення наявності/відсутності базових навичок вокально-фонаційного інтонування, міри володіння навичками виконання хорових творів різного стилю, технікою хорового диригування (компетентнісно-практичного), підготовка творів для практичної роботи зі співаками як солістами й хоровими виконавцями, підготовка співаків до виконання хорових творів, підготовка самозвіту й оцінки презентації (творчо-практичного). В дисертації якісно номіновано чотири рівні підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-фахової та диригентсько-хорової діяльності за поліфункціональним підходом: творчо-результативний, пошуково-самостійний, пошуково-фрагментарний та індиферентно-початковий.

Формувальний етап експерименту здійснювався за трьома етапами (настановно-мобілізаційний, методико-коригувальний, результативно-творчий), які були спрямовані на перевірку ефективності педагогічних умов і методів підготовки студентів до паралельного оволодіння вокально-фаховою та диригентсько-хоровою діяльністю за настановними положеннями наскрізного – поліфункціонального, а також рефлексивного, інтегративного, технологічного та інноваційного підходів. Перевірка отриманих результатів здійснювалась за допомогою багатфункціонального критерію φ *Фішера, що підтвердило ефективність запропонованої авторської методики підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-фахової та диригентсько-хорової діяльності за поліфункціональним підходом і визначило успішне розв'язання п'ятого завдання.

Безперечним здобутком дисертації Го Сяофена є її наукова новизна, яка виражена в її теоретичній площині (наукове обґрунтування методики підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-фахової та диригентсько-хорової діяльності за поліфункціональним підходом; виокремлення структурних компонентів досліджуваного феномену в єдності мотиваційно-ціннісного, когнітивно-кумулятивного, виконавсько-стильового і фахово-творчого компонентів; та його формування на засадах обґрунтування наукових підходів: поліфункціонального, рефлексивного, інтегративного, технологічного, інноваційного; у визначенні педагогічних принципів – стильової координації змісту підготовки, яка здійснюється в комплексі фахових дисциплін вокально-фахового та диригентсько-хорового циклів; рефлексивно-усвідомленого ставлення студентів до процесу оволодіння спільними й відмінними сольними та вокально-хоровими виконавськими навичками; алгоритмовано-варіативного формування виконавсько-інтонаційних навичок сольного і хорового співу; імплементації інтегрованих знань і досвіду, набутих на різних дисциплінах, у самостійно-пізнавальні та творчі форми фахової діяльності; взаємодоповнення традиційних та інноваційних методів і технологій скоординованої підготовки до вокальної та диригентської-хорової діяльності; у обґрунтованих педагогічних умовах успішного виконання завдань дослідження – стимулювання в учасників освітнього процесу відповідального ставлення до

проблеми одноразового формування навичок сольного й хорового співу; забезпеченні міждисциплінарної координації у формуванні навичок сольного й вокально-хорового виконавства; спонукання студентів до творчої реалізації результатів поліфункціональної вокально-хорової підготовки в різних видах фахової діяльності).

Обґрунтованість висхідних теоретично-методологічних положень, цілісність та системність вивчення підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-фахової та диригентсько-хорової діяльності за поліфункціональним підходом, концептуальна стрункість та логічність, використання комплексу методів, відповідних предмету і завданням дослідження, об'єктивність результатів вибірки, результативність впровадження матеріалів дослідження в освітній процес на факультеті музичної та хореографічної освіти Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського, обробка емпіричних даних статистичними методами зумовили вірогідність результатів дослідження Го Сяофена».

Повнота викладення результатів дослідження в опублікованих працях

Основні результати дисертації висвітлено у 8 публікаціях, з яких 4 статті в наукових фахових виданнях України, три з них у співавторстві, та 4 – апробаційного характеру, видані українською та англійською мовами. Кількість публікацій, їх обсяг та змістова якість, повнота висвітлення результатів та розкриття змісту дисертації відповідають встановленим вимогам. Публікації повною мірою висвітлюють основні наукові положення дисертації.

Спрямованість науково-практичних конференцій, зміст статей здобувача, в яких відображено основні положення і результати проведених досліджень повною мірою розкривають порушену проблему підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-фахової та диригентсько-хорової діяльності за поліфункціональним підходом. Вважаємо, що дисертація пройшла належну апробацію і є самостійною науковою працею, що має завершений характер.

Ознайомлення з текстом дисертації дає підстави стверджувати, що за структурою та змістом вона відповідає вимогам, які висуває НАЗЯВО.

Позитивно оцінюючи здобутки дисертанта, вважаємо за необхідне висловити в дискусійному аспекті наступні положення та побажання до представленої дисертаційної роботи:

1. У вступі зазначено, що методологічну основу дослідження становлять філософські положення про сутність і функції музичного мистецтва як специфічної форми життєдіяльності та творчої самореалізації особистості. У тексті дисертації було б доцільно визначити, які саме функції музичного мистецтва реалізуються у процесі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-фахової та диригентсько-хорової діяльності за поліфункціональним підходом.

2. На сторінках підрозділу 2.2 наводиться перелік основних напрямів, які забезпечують поліфункціональність підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва: музично-теоретичний, художньо-виконавський, фахово-методичний, творчо-виконавський. Було б доцільно пояснити номінативну спорідненість художньо-виконавського та творчо-виконавського напрямів.
3. На сторінках підрозділу 3.2 наведено наукові підходи, застосовані у формульованому експерименті. Було б доцільно конкретизувати смисловий вектор технологічного підходу в контексті його реалізації в експериментальній роботі.
4. У формульованому експерименті описується завдання щодо виявлення національно-стильових особливостей виконання творів композиторів різних країн, у якому особлива увага надавалась усвідомленню студентами ролі фонаційних особливостей певної мови та якості вокальної орфопедії співаків як важливого аспекту адекватно-стильового виконання репертуару. Конкретизуйте, будь ласка, чи опрацьовувались у цьому аспекті твори китайською мовою.

Натомість висловлені зауваження та запитання мають рекомендаційний характер і не ставлять під сумнів результати виконаної Го Сяофеном роботи.

Загальний висновок

Спираючись на вищезазначене, з урахуванням наукової новизни викладених у роботі положень, теоретичної та практичної значущості досягнутих у ній результатів, можна стверджувати, що дисертація «Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-фахової та диригентсько-хорової діяльності за поліфункціональним підходом» має завершений, цілісний, авторський характер і відповідає чинним вимогам п. п. 6, 7, 8, 11 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а її автор, Го Сяофен заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Офіційний опонент:

доктор педагогічних наук, доцент, професор
кафедри мистецьких дисциплін
методик навчання
Університету Григорія Сковороди
в Переяславі

ПІДПИС **натолій МАРТИНЮК**
Засвідчую
Нач. ВК *Таня Оманенко*